

חינוך בפרשה - תרומה

ובהיכלו - כולו אומר כבוד

פרשת תרומה היא ראשונה בחמש פרשיות שלפנינו העוסקות בציווי וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם. לאחר הקדמה ארוכה, בה מבטא בעל 'ספר החינוך' זהירות ורגישות בגשתו אל הקודש, מבאר את מהות הפאר המופלג בבית ה'. שפע זהב טהור, גילופי עץ מעשה אומן, בדים ארוגים במיטב החוטים, עורות מעובדים ועמהם עור התחש המרהיב והנדיר. בגדי כהונה בשיא ההידור, שזירות זהב, שיבוצי אבני חן נדירים. הפאר הכבוד נועדו למען מטרה אחת, לדברי 'החינוך', להשיג הכנעה המתבקשת לה' והתעוררות כוונת הלב אליו יתב"ש, בקרב באי הבית הגדול והקדוש. לב האדם נכבש ונפשו נמסה מול הדרת כבוד ה'.

נבקר נא בירושלים שלפני אלפי שנים. בשעריה נפגשים סוחרים שזה עתה הגיעו ארצה. הנה 'יורדי הים', מלחים ממולחים, שהביאו לנמל יפו מטעני סחורות שרכשו בהפלגתם המסחרית לאורך נמלי הים התיכון. פוגשים עוד בשיירת 'הולכי מדבריות' השבה ממסע בארצות קדם, וגמליהם נושאים תכשיטים ובשמים. לתגרים אלה ערך משותף: מסחר. ממון. רווח. אך כרגע 'מחויבים' הם עפ"י תורה 'לעבור' בביהמ"ק להבאת קרבן תודה, עם תום מסעם המסוכן. יתכן ויש מי מהם שבא רק 'לצאת ידי חובה', אף חשבו על מינוי 'שליח להולכה' או דרך אחרת להיפטר מ'מעמסה' זו. אבל, בהגיעו לבית ה' כלילת יופי, בראותו הנוי והנצח, 'מראה כהן' הלבוש במיטב לבושי שרד, ניעור לבו בהדרת קודש. האוירה אופפת וכובשת. הוא נשאב ל'נצחיות', ואת מחשבות החומר משאיר מחוץ להר הבית עם מקלו מנעלו ואפונדתו. זוהי כוונת 'החינוך' "אחרי הפעולות נמשכים הלבבות". כבר אינם באים להביא תודה בלבד. הם באים לומר תודה! חשים באמת כי טוב יום בְּחַצְרֵיךָ מְאֹלָף. ההוד וההדר לחי עולמים מעורר אהבה שְׁמִים רבים לא יכבוה!

אורחות התורה נצחיות ומעשיות אף בְּהֵנָה. נער צעיר נכנס ל'שיבה קטנה' השוכנת בצריף עלוב ומט ליפול, ילדה לומדת בחומש מרוט ומודבק מהדורת 'ליון אפשטיין' שירשה מסִבְתָּהּ, זטוט בגיל הרך מובל ל'מכינה' טחוב בפאתי מקלט, מה יעורר את ליבם ומה ירחיב נפשם? ביקרתי לאחרונה, עם קבוצת נערי בית ספר, בהיכל ה'כולל' החשוב 'עטרת שלמה' במודיעין עלית. הנשימה נעתקה מול יקר גדולה וכבוד. נענינו לאינטואיציה הספונטנית שבקרבתנו - פתחנו גמרות והצטרפנו ללומדים! הנכנס לת"ת ובי"ס נקי ומאורגן, אקווריום ואף פסנתר ניצבים בכניסה בנכבדות, הסביבה משרה אקלים-ממושמע ורוגע, שמירת סדר וערכים, נשאבים אף התלמידים להנהגה האצילית. 'ישראל בני מלכים הם' - וראויים לארמון נכבד!

את ה'תלמוד תורה' הראשון בעולם יסד בירושלים, כהן הגדול יהושע בן גמלא (ב"ב כא). ב'תוספות' מוסיפים נופך, שכאן, בעיר הקודש, יושפעו התלמידים הנאספים מאוירת הזוך והזוהר. לבם יִפְתַּח כפתחו של היכל לאהבת התורה ויראת שמים. הסביבה משפיעה לטובה! למרות עיקרון הצניעות והפשטות, הגם ש'התורה חסה על ממונם של ישראל', אך 'אין עניות במקום עשירות'! לְרוֹמֵם אֶת בַּיִת אֱלֹהֵינוּ (עזרא ט) הוא צו תמידי!

נשקיע בְּחִזּוֹת הכיתה (אולי נרענן תמונת 'הסטייפּלר' בה מופיע עדיין שליט"א?) ספרי לימוד בורקים מסייעים לקשב התלמיד (ובאמת, כמה כבר חוסכים ב'מחיקת' ספר משומש יד שלישית?) בית מדרש מטופח מעורר כוונה לתפילה (כוס ריקה אינה מאפרה, ומבוא וכניסה אינם מחסני שקיות). דף עבודה נקי (ולא שכפול דְּהוּי מימי מכונת-כתיבה וסטנסיל) מגרים את חשקת התלמיד. רחמנא לבא בעי! נחשוב גם על החיצוניות ונראה בס"ד התעוררות הפנימיות!

בהצלחה בעבודת הקודש!

יחיאל מיכל מונדרוביץ'

להארות והזמנות: 123ymm@gmail.com